

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

INFORMASJON OM BEHANDLING AV TILSYNSSAKER OVERFOR HELSEPERSONELL OG -VIRKSOMHETER

Hva er en tilsynssak?

I henhold til lov om statlig tilsyn med helsetjenesten (tilsynsloven) skal Fylkesmannen i Møre og Romsdal føre tilsyn med all helsetjeneste og alt helsepersonell i fylket. Tilsynsansvaret er tillagt Fylkesmannen etter at Helsetilsynet i fylkene fra og med 2012 ble integrert i fylkesmannsembetet og opphørte som egen instans.

De sentrale formålene med tilsynet er at det skal bidra til at

- pasientenes sikkerhet og rettssikkerhet ivaretas
- pasientene føler trygghet og har tillit til helsetjenesten
- kvaliteten i helsetjenesten utvikles

Fylkesmannen oppretter en tilsynssak når han får kunnskap om hendelser som han ut fra sin tilsynsplikt skal undersøke nærmere. Etter pasient- og brukerrettighetsloven § 7-4 kan pasienter eller pårørende anmode Fylkesmannen om å vurdere mulige pliktbrudd fra helsetjenestens side. Vi kan også på eget initiativ opprette en tilsynssak, for eksempel etter informasjon gjennom media eller fra andre deler av helsetjenesten.

En tilsynssak kan både rettes mot et enkelt helsepersonell og mot virksomheter som yter helsehjelp. Svikt i helsetjenesten kan både skyldes feil begått av enkeltpersoner, men kan like gjerne skyldes

uheldige sammenfall av hendelser som virksomhetene skulle ha gardert seg mot gjennom systematiske tiltak.

Saksgang

- Når tilsynsmyndigheten har mottatt en klage, kan den be helsepersonellet/virksomheten og den som har klaget om selv å ta opp saken direkte slik at eventuelle misforståelser kan løses og oppklares.
- Dersom saken ikke kan løses ved kontakt mellom klager og helsetjenesten, vil saken bli sendt helsepersonellet/virksomheten for innhenting av journaler og uttalelse fra de involverte. I henhold til lovgivningen har helsepersonell og virksomheter plikt til å gi alle nødvendige opplysninger til tilsynsmyndigheten, uhindret av taushetsplikt. Det kan være aktuelt å innhente kommentarer i flere omganger, for eksempel dersom opplysninger fra klager og helsepersonell er sterkt avvikende. Klager har også innsyns- og uttalerett til relevante saksdokumenter, hvis taushetsplikten ikke er til hinder for det.
- Når Fylkesmannen har mottatt nødvendig informasjon, kan saken vurderes i forhold til de bestemmelser som gjelder på området. Det kan i enkelte saker være nødvendig å innhente sakkyndige vurderinger. Dersom slike vurderinger innhentes, vil de påklagede få anledning til å kommentere disse.
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i fylket skal normalt ikke overstige 5 måneder.

Vurdering fra Fylkesmannen

Fylkesmannen skal vurdere den aktuelle saken/hendelsen i forhold til de krav som er stilt til virksomheter og personell i helsetjenesten.

Til grunn for vurderingen legges bestemmelser i:

- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester
- Lov om spesialisthelsetjenester
- Lov om helsepersonell

- Lov om pasient- og brukerrettigheter
- Annet relevant regelverk i helselovgivningen

Den aktuelle hendelsen må vurderes i forhold til den situasjonen helsepersonellet befant seg i, organisering av tjenesten, personellets kompetanse osv. Til grunn for vurderingen ligger kunnskap om helsetjenestens organisering, nasjonale standarder og veiledere, samt eventuelt vurdering fra sakkyndige.

Utfallet av vurderingen

Individsaker

Behandling av en sak hos Fylkesmannen overfor helsepersonell vil normalt kunne få ett av flere følgende utfall:

1. Fylkesmannen konkluderer med at det ikke er påvist brudd på bestemmelser i helselovgivningen («intet pliktbrudd»). Det kan likevel påpekes at det burde vært handlet annerledes for at behandlingen skulle være i tråd med «god praksis».
2. Fylkesmannen finner at det foreligger pliktbrudd, men at dette likevel ikke vil føre til administrative reaksjoner. En slik påpekning får ingen formelle konsekvenser for helsepersonellet, men er en tilbakemelding om at den aktuelle hendelsen ikke var i tråd med det som anses forsvarlig. Ved gjentatte tilsynssaker av samme karakter, kan dette bli tillagt vekt ved tilsynsmyndighetens vurdering. En påpekning av pliktbrudd kan ikke påklages til Statens helsetilsyn, men Fylkesmannen kan oppfordres til å se på saken på nytt hvis det er tilkommet ny informasjon.
3. Fylkesmannen konstaterer at det foreligger pliktbrudd, og at det kan være grunnlag for administrative reaksjoner. Saken oversendes da Statens helsetilsyn for vurdering. De reaksjoner som kan gis til helsepersonell er advarsel, ulike begrensninger i autorisasjon eller tap av autorisasjon. På fylkesnivå behandler tilsynsmyndigheten årlig ca. 3000-3500 tilsynssaker. Ca. 15-20 prosent av disse ender med oversendelse til Statens helsetilsyn.

Virksomheter

Der klagen gjelder institusjoner og virksomheter som sådan, og ikke retter seg mot noe enkelt helsepersonell, vil Fylkesmannen normalt ferdigbehandle tilsynssaken uten oversendelse til Statens helsetilsyn. Dersom det har skjedd pliktbrudd vil det da kunne gis kritikk til virksomheten og stilles krav til at forholdet rettes. Hvis det likevel ikke skulle skje, kan saken oversendes Statens helsetilsyn som kan gi pålegg og eventuelt ilegge tvangsmulkt.

Informasjon til klager

Den som har tatt opp saken med Fylkesmannen har også rett til innsyn i relevante saksdokumenter og anledning til å kommentere disse, så langt taushetsplikten ikke er til hinder for det. Ved avslutning av saken vil vedkommende bli orientert om utfallet, enten ved kopi av brev til helsetjenesten eller ved eget brev. Dersom saken er tatt opp av tilsynsmyndigheten på eget initiativ, vil den involverte pasient bli gitt informasjon om utfallet av saken.

Den som har klaget, har ingen rettigheter knyttet til avgjørelsen fra Fylkesmannen. Eventuelle erstatningssøksmål eller lignende vil måtte fremmes som egen sak overfor Norsk Pasientskadeerstatning (Postboks 233 Skøyen, 0213 Oslo, tlf. 22 99 45 00 eller e-post: npepost@npe.no). Ytterligere informasjon om erstatningsordningen finnes på Norsk Pasientskadeerstatnings egne internettsider: www.npe.no.

Ytterligere informasjon

Ytterligere informasjon om regelverk, saksgang eller vurderings-tema kan fås ved henvendelse til saksbehandler eller på www.helsetilsynet.no.